

วาทสิทธิ์ เป้าเลี้ยง 2552: ผลของการปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซินต่อคุณภาพและ
ความสามารถในการเก็บรักษาของเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสง ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(เกษตรศาสตร์) สาขาพืชไร่ภาควิชาพืชไร่ภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์จวงจันทร์ ดวงพัตรา, Ph.D. 117 หน้า

การศึกษาผลของการปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซินที่มีต่อคุณภาพและความสามารถ
ในการเก็บรักษาของเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงนี้ได้ทดลองในถั่วลิสง 5 พันธุ์ คือพันธุ์เกษตรศาสตร์ 50
เกษตร 1 ไทนาน 9 ขอนแก่น 60-3 และขอนแก่น 6 ที่มีการปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซิน
แตกต่างกัน 2 ระดับ คือต่ำกว่า 20 ppb และสูงกว่า 20 ppb โดยแบ่งฝักถั่วลิสงเป็น 2 ส่วน
ส่วนแรก กะเทาะเปลือกบรรจุในถุงพลาสติกปิดผนึกเก็บรักษาในห้องเก็บที่มีอุณหภูมิ 10°C
ความชื้นสัมพัทธ์ 75 % ส่วนที่ 2 เก็บทั้งฝักในกระสอบป่านที่อุณหภูมิห้อง ตรวจสอบคุณภาพ
ของเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงและปริมาณการปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซินเริ่มต้นก่อนการเก็บรักษา
และทุกๆ 3 เดือน หลังจากเก็บรักษาไว้ 9 เดือน พบว่าถั่วลิสงทุกพันธุ์ที่มีการปนเปื้อน
สารอะฟลาทอกซินต่ำกว่า 20 ppb และสูงกว่า 20 ppb มีคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ไม่แตกต่างกัน
แต่ถั่วลิสงที่มีการปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซินต่ำกว่า 20 ppb ก่อนการเก็บรักษามีการปนเปื้อน
สารอะฟลาทอกซินต่ำกว่าถั่วลิสงที่มีการปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซินสูงกว่า 20 ppb ก่อนการ
เก็บรักษา ซึ่งในการทดลองนี้พบว่า ก่อนการเก็บรักษามีการปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซินสูงสุด
52 ppb และหลังจากเก็บรักษาไว้นาน 9 เดือนมีการปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซินสูงสุด 94 ppb
และเมื่อนำถั่วลิสงที่เก็บรักษาไว้นาน 9 เดือนไปปลูกทดสอบความงอกในไร่ ถั่วลิสงที่มีการ
ปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซินเริ่มต้นก่อนการเก็บรักษาสูงกว่า 20 ppb และต่ำกว่า 20 ppb มีความ
งอกในไร่ไม่แตกต่างกันและถั่วลิสงทุกถั่วมีความงอกสูงถึง 95 % ขึ้นไป นอกจากนี้ยังมีการ
เจริญเติบโตที่ตรวจวัดจากความสูงและความกว้างของทรงพุ่มและให้ผลผลิตฝักและเมล็ด
ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าถั่วลิสงที่มีการปนเปื้อนสารอะฟลาทอกซินตั้งแต่ 20 ppb ถึง 52 ppb
สามารถเก็บรักษาไว้ได้นานถึง 9 เดือนเพื่อใช้ปลูกทำพันธุ์